Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Forskjellige Meddelelser.

Beretning

om det kongelige Theaters Virksomhed i Theateraaret 1877—78.

Forestillingernes Antal har været 271, hvoriblandt 2 for Theatrets Alderdomsforsørgelsesfond, 1 for Ballettens private Pensionsfond og 1 for kongelig Danserinde Fru Stillmann ved hendes Afgang fra Theatret. Fradrages disse 4 Forestillinger, bliver der tilbage, som opførte til Indtægt for Theatret, 267 Forestillinger, nemlig 57 uden og 210 med Abonnement. Med Undtagelse af Nytaarsaften og Onsdag den 1ste Maj er der i Sæsonen spillet paa alle Aftener, hvor det efter Helligdagsloven er tilladt at opføre Skuespil, og tillige paa 3 Formiddage.

Med Ministeriets Billigelse er der den 23de December givet en Forestilling til nedsat Pris, ved hvilken Operaen „Faust" opførtes.

Antallet af givne Stykker er 56, hvoriblandt 26 originale, foruden 11 Balletter, 3 Danse- og 2 musikalske Divertissementer.

Med Hensyn paa Digtarterne var Forholdet saaledes:

A.	De 26 originale.	Tragedie og alvorligt Drama	7
		Komedie og Lystspil	13
		Opera og Syngestykke	2
		Vaudeville	4
			26
B.	De 30 fremmede.	Tragedie og alvorligt Drama	4
		Komedie og Lystspil	10
		Opera og Syngestykke	16
			30

Med Hensyn paa Forfattere og Komponister var Forholdet følgende:

A. De originale Stykker:

I. Forfattere.	Af Holberg	4	Stykker.
	— Oehlenschläger	3	—
	— J. L. Heiberg	2	—
	— H. Hertz	2	—
	— Hostrup	2	—
	— H. P. Holst	1	—
	— Molbech	2	—
	— Ad. Hertz	1	—
	— E. v. d. Recke	1	—
	— Bjørnson	2	—
	— Ibsen	1	—
	— Anonyme	3	—
II. Komponister.	Af Du Puy	1	—
	— Lange-Müller	1	—

B. De fremmede Stykker:

I. Forfattere.	Af Hedberg	1	Stykke.
	— Molière	2	—
	— Picard m. Fl.	1	—
	— Scribe	1	—
	— Scribe og Legouvé	1	—
	— Bayard	1	—
	— Barrière	1	—
	— Samson	1	—
	— George Sand	1	—
	— Sardou	1	—
	— d'Hervilly	1	—
	— Shakespeare	1	—
	— Geibel	1	—
II. Komponister.	Af Mozart	2	Stykker.
	— Marschner	1	—
	— Weber	1	—
	— Wagner	1	—
	— Meyerbeer	1	—
	— Boyeldieu	1	—
	— Gounod	1	—
	— Auber	1	—
	— Délibes	1	—
	— Flotow	1	—
	— Rossini	2	—
	— Donizetti	1	—
	— Verdi	2	—

De nye Stykker, det er de, som første Gang ere opførte i dette Theateraar, vare:

Eftersommer,
Kong Liuvigild og hans Sønner,
Den Hjemkomne,
Ambrosius,
Samfundets Støtter,
Kong Henrik den Fjerde,
Den skjønne Saïnara,
Marquis de Villemer,
Et Kompagniskab,
Tove,
Portræterne,
Kongen har sagt det; desuden
Rekviem.
Samt af Balletter: Bakkusfesten.

} 14 Nyheder.

Ældre, i flere Aar henlagte Stykker, som gaves i ny Indstudering, vare:

De Usynlige,	sidst opført i	1857,	14.
Martha,	—	1860,	
Skikkelige Folk,	—	1863,	
Min Lykkestjerne,	—	1864,	
Jacob von Thyboe,	—	1865,	
De to Armringe,	—	1866,	
Hugenotterne (1. og 2. Akt),	—	1871,	
Correggio (1., 2. og 3. Akt),	—	1872,	
Eventyr paa Fodrejsen,	—	1873,	
De Nygifte,	—	1874,	
Bryllupet paa Ulfsbjerg,	—	1874,	
Elskovsdrikken,	—	1875,	
Embedsiver,	—	1876,	
og desuden Balletten:			
Et Folkesagn,	—	1876,	

Følgende Oversigt viser, hvorofte ethvert Stykke har været opført i Theateraaret:

Samfundets Støtter	21 Gange.
Skikkelige Folk	15 —
Kongen har sagt det	15 —
Kong Salomon og Jørgen Hattemager	11 —
Kong Henrik den Fjerde	11 —
De Usynlige	11 —
Bakkusfesten	11 —
Martha	10 —
Ambrosius	9 —
Et Kompagniskab	9 —
Marquis de Villemer	9 —
Den skjønne Saïnara	9 —
A-ing-fo-hi	8 —
Eftersommer	8 —
Portræterne	8 —
Tove	8 —
Bryllupet paa Ulfsbjerg	7 —
Eventyr paa Fodrejsen	7 —
Don Juan	7 —
Ungdom og Galskab	7 —
De Fattiges Dyrehave	6 —
Kong Liuvigild og hans Sønner	6 —
Faust	6 —
Fra Siberien til Moskou	6 —
Livjægerne paa Amager	6 —
Correggio (1., 2. og 3. Akt)	5 —
Dronning Marguerites Noveller	5 —
Den Hjemkomne	5 —
Mellem Slagene	5 —
Min Lykkestjerne	5 —

De Nygifte	5 Gange.
Recensenten og Dyret	5 —
Skuespillerinden	5 —
Scapins Skalkestykker	5 —
Tartuffe	5 —
Væringerne i Miklagard	5 —
Elskovsdrikken	5 —
Hans Heiling	5 —
Blomsterfesten i Genzano	5 —
Et Folkesagn	5 —
Fjernt fra Danmark	5 —
Napoli	5 —
Valdemar	5 —
Sparekassen	4 —
De tre Crispiner	4 —
De to Armringe	4 —
Jægerbruden	4 —
Wilhelm Tell	4 —
Fjeldstuen	4 —
La Ventana	4 —
Jacob von Thyboe	3 —
En nyttig Onkel	3 —
Den hvide Dame	3 —
Hugenotterne (1. og 2. Akt)	3 —
Erasmus Montanus	2 —
Ferréol	2 —
Intrigerne	2 —
Renteskriveren	2 —
Embedsiver	2 —
Troubadouren	2 —
Tannhäuser	2 —
Henrik og Pernille	1 —
Student og Komediant	1 —
Barberen i Sevilla	1 —
Den Stumme i Portici (1., 2. og 3. Akt)	1 —
Valkyrien	1 —
desuden Rekviem	1 —

I det Hele er der opført:

38 Skuespil tilsammen	232 Gange.
18 Operaer og Syngestykker	92 —
11 Balletter	57 —

Af de opførte 56 Stykker ere, som ovenfor anført, de 26 originale og udgjøre altsaa 46,4 pCt. og noget mere end ifjor, hvor Forholdet var 38,6 pCt. Tager man kun Hensyn til Skuespillet, da Operaerne ifølge Forholdenes Natur for Størstedelen maa være af fremmed Oprindelse, er af de opførte Stykker 63,2 pCt. (ifjor kun 52,6 pCt.) originale.

Prøver.

Af fuldstændige Prøver, Arrangementsprøverne indbefattede, har der været afholdt (paa Scenen eller i Koncertsalen):

Skuespil	204			
Opera	59			
Ballet	17			
		280		
Af Scene- og delvise Prøver:				
Skuespil	30			
Opera	15			
Ballet	2			
		47		
Af Dekorationsprøver		14		
Af Musikprøver		11		
			352	
Desuden har der været afholdt:				
Af Oplæsninger				16
Af Klaverprøver				93
Af Prøver i Koncertsalen (dels Skuespil-, dels Operaprøver)				13
Fremdeles paa Balletskolen:				
Af Prøver		86		
Af Sceneprøver		44		
			130	
			604	
Den samlede Sum af Prøver udgjør:				
Skuespil		269		
Opera		182		
Ballet		153		
			604	

Foruden de ovennævnte har der været afholdt forskjellige ikke paa Prøvelisten anførte Prøver, navnlig Klaverprøver. Korprøvernes Antal kan ikke angives.

Doubleringer.

27 Roller have været doublerede af 22 Personer.

Skuespilelever.

Af disse ere 6 optraadte i 8 forskjellige Roller.

Sygemeldinger.

Disse have 50 Gange foraarsaget Forandring i det ugentlig fastsatte Repertoire. 15 Gange har Forestillingsforandringen fundet Sted samme Dag (rød Plakat). 1 Forestilling (Rekviem) blev helt tilbagekaldt.

Det største Antal Sygemeldte paa 1 Dag var 5.

Afgang blandt Personalet.

Ved Udgangen af Theateraaret er kongelig Danserinde Fru Stillmann afgaaet og i Sæsonen Balletdanser Franz Poulsen død. Fra 1ste Januar er kongelig Kapelmusikus, Valdhornist Schneider afgaaet.

Aspiranter.

Af disse har der meldt sig 38, hvoraf 4 ere antagne paa Prøve.

Indsendte Stykker.

Der har i Theateraaret været indsendt 76 Stykker til Bedømmelse. Af disse ere 13 antagne til Opførelse. Desuden er 1 Ballet med original Musik antagen.

Den pekuniære Status.

Herom skal jeg kun her anføre:

Theatrets samlede Indtægt beløber sig til	789,010 Kr. 59 Ø.
dets Udgift til	727,524 — 98 —
altsaa fremkommer der et Overskud	61,485 Kr. 61 Ø.

Af den samlede Indtægt udgjør Forestillingsindtægterne 687,890 Kr. 25 Ø., hvilket giver i Gjennemsnit 2,576 Kr. 37 Ø. for hver Forestilling. Fraregnes 37 Forestillinger, ved hvilke Gjæster have medvirket, bliver Gjennemsnitsindtægten pr. Forestilling 2,426 Kr. 55 Ø. (den budgetterede Gjennemsnitsindtægt er 2,550 Kr.).

Betragtes ligeledes med Fradrag af de ovennævnte 37 Forestillinger Forestillingsindtægterne i Forhold til Skuespilarterne, har Gjennemsnitsindtægten været:

for Skuespil	2,556 Kr. 23 Ø.
for Opera	2,585 — 21 —
for Forestillinger, hvori Ballet	2,242 — 50 —

At Theatret iaar har givet et Overskud skyldes forskjellige Omstændigheder, der ikke kunne antages i Almindelighed at ville indtræde. Først har et Par Engagements af fremmede Kunstnere skaffet en ikke paaregnet, betydelig Indtægt og bevirket, at Theatret har kunnet spille imod Sædvane de 2 første Søndage i September og de 2 sidste i Maj, samt desuden foranlediget, at der aldeles udenfor Reglen er spillet paa 3 Formiddage. De have altsaa forøget Forestillingernes Antal med 7. At Pintsen ikke er falden i Sæsonen, har desuden forøget Forestillingernes Antal med 2, saaledes at der i det Hele iaar er spillet 9 Gange oftere end i et almindeligt Theateraar. Fremdeles maa det erindres, at, medens Theatret i Reglen maa være tilfreds, naar eet af de i en Sæson opførte nye Stykker bliver et saa kaldet „Kasse-

stykke", har det iaar havt det særdeles Held, at 5 af de opførte Nyheder (Kong Henrik den Fjerde, Samfundets Støtter, Marquis de Villemer, Ambrosius og Kongen har sagt det) samt 2 af de paany indstuderede Stykker (Skikkelige Folk og Martha) ere slaaede saa godt an, at det har været muligt at opføre dem tilsammen 90 Gange med en Gjennemsnits Indtægt af 3,458 Kr., altsaa for udmærket godt Hus. Endelig er det rent tilfældigt, at ingen af de iaar opførte Nyheder have fordret noget særdeles kostbart nyt Udstyr.

Den ifjor i Theatret oprettede Skole for Ballettens Elever (14 Piger og 8 Drenge) har tillige været besøgt af 9 unge Damer (6 Skuespillerindeelever, 2 af Corps-de-Ballet og 1 af Korpersonalet). Skolen er inddelt i 2 Klasser, og Undervisningsfagene ere: Dansk (hvorunder Literaturhistorie), Historie, Mythologi, Geografi (Lærer i disse Fag Hr. cand. theol. Johan Krohn), Fransk (Hr. Artilleriløjtnant, cand. phil. Jung og Frøken Bechmann), Haandarbejde (Frøken Bechmann), Skrivning og Regning (Hr. Lærer Rehm). Jeg kan ikke noksom fremhæve Lærerpersonalets Nidkjærhed og den Iver og Lyst, hvormed Eleverne have fulgt Undervisningen. Den i Maj afholdte Examen gav ogsaa et særdeles godt Resultat, naar man tager Hensyn til, at en ikke ringe Del af Eleverne ved Skoleaarets Begyndelse mødte saa at sige uden Forkundskaber. Jeg vil haabe, at Skolen senere kan blive udvidet med endnu en Klasse, hvori der da skulde foredrages saadanne Fag, som særlig staa i Forbindelse med Skuespilkunsten.

Ved Bygningen af det nye Theater har der ikke været tænkt paa at skaffe Plads til en Skole som den nævnte, og den er derfor særdeles uheldig stillet med Hensyn til Lokale, da der ikke findes andre Rum, der kan benyttes, end et Par smaa, slet ventilerede Paaklædningsværelser. Saasnart de fornødne Overslag ere bragte tilveje, skal jeg derfor tillade mig at fremsende Forslag til Ombygning af den saakaldte Koncertsal, hvorved der baade vil kunne skaffes fortrinlig Plads til Skolen samt et passende Lokale til Korsyngeskolen og til Prøvetheatret for mindre Stykker.

Der er iaar givet Undervisning i Fægtning og Hugning til de yngre Skuespillere og Dansere samt til de voxne Elever.

Til den i August Maaned afholdte Konkurrence om en Violinist-, en Bratschist- og en Violoncellistplads i Kapellet meldte der sig henholdsvis 9, 3 og 3 Musikere, af hvilke d'Herrer Amberg, Chr. Petersen og Rob. Hansen bleve antagne. Til Konkurrencen i Januar Maaned om en Valdhornistplads meldte der sig 4 Musikere, af hvilke Hr. Høyberg blev antagen.

En stor Del af Theatrets Træarbejde til Dekorationer, Sætstykker m. m. har tidligere været udført paa et privat Snedkerværksted paa Amager. Denne mindre hensigtsmæssige og kostbare Foranstaltning er bortfalden, og fra Nytaar af er alt Theatrets Snedkerarbejde udført paa dets eget Værksted.

Forhen har der været anvendt et temmelig betydeligt aarligt Beløb (3 à 4,000 Kr.) til Leje af Møbler. Iaar er Theatret begyndt paa dels at kjøbe dels at lade forarbejde paa dets Snedkerværksted Møbler til Brug for Scenen. Ved den Foranstaltning vil der, naar endnu et Aar er forløbet, kunne spares mindst Halvdelen af den tidligere medgaaede Sum.

Da Theatrets Konditorier ere saa smaa, at det Publikum, som der vil nyde Forfriskninger, ikke har tilstrækkelig Plads, har det iaar ligesom i Sæsonen 1876—77 været tilladt Konditoren i Mellemakterne at servere enkelte Forfriskninger ogsaa i Tilskuerfoyeren. Derimod har denne iaar ikke været benyttet efter Forestillingernes Slutning, idet Konditorierne ere blevne lukkede efter sidste Mellemakt.

Fallesen.

Afskedigelser og Udnævnelser osv.

a. Afskedigelser m. m.

Under Finansministeriet:

Under 31te Juli er Toldinspektør, fungerende Toldkasserer i Svendborg Justitsraad Christian Carl Voigt, R. af D., efter Ansøgning paa Grund af Alder og Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra den 1ste Oktober d. A. at regne.

Under Krigsministeriet:

Under 2den August er Ritmester af Rytteriets Forstærkning Jesper Hansen Holm, Eskadronschef ved Bornholms Væbnings Rytteri, bleven afskediget paa Grund af Alder i Naade af Krigstjenesten med Pension.

Under Ministeriet for Island:

Under 31te Juli er Sognepræst til Arnarbæli Præstekald i Arnæs Syssel inden Islands Sønderamt P. J. Mathiesen efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed entlediget i Naade og med Pension.

---

b. Udnævnelser og Beskikkelser m. m.

Under Justitsministeriet:

Under 18de Juli har Justitsministeriet fritaget Herredsfoged og Skriver i Ning Herred, Etatsraad F. C. Willemoes, R. af D., for det ham under 15de December 1867 overdragne Hverv som Medlem i Direktionen for Sindssygeanstalten i Nørrejylland, samt under s. D. beskikket Jægermester J. P. T. Qvistgaard til Tousgaard til at indtræde som Medlem i bemeldte Direktion.

Under Kirke- og Undervisningsministeriet:

Under 9de Juli har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet konstitueret cand. mag. Eggert Christoffer Tryde til Lærer ved Nykjøbing Kathedralskole fra næste Skoleaars Begyndelse at regne.

Under 16de Juli har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet konstitueret cand. phil. Johan Reimer Zerlang til Lærer ved Odense Kathedralskole fra næste Skoleaars Begyndelse at regne.

Under 2den August er Sognepræst for Aale og Tørring Menigheder samt Provst for Thyrsting og Vrads Herreder under Aarhus Stift Peter Andreas Caspar Simonsen allernaadigst beskikket til Sognepræst for Onsbjerg Menighed paa Samsø under Aarhus Stift.

Under s. D. er personel Kapellan for Holeby og Bursø Menigheder paa Lolland Christian Theodor Trojel allernaadigst beskikket til Sognepræst for Ørre og Sinding Menigheder i Ribe Stift.